

Õiguskantsler

Mariana Gutjuma
Alasniidu Lasteaed
mariana.gutjuma@alasniidulasteaed.eu

Teie 29.04.2019 nr

Meie 07.06.2019 nr 7-5/190824/1902922

Erimenüü alusel toitlustamine lasteaias

Lugupeetud Mariana Gutjuma

Õiguskantsleril paluti hinnata, kas Harku valla Alasniidu Lasteaia tervislikel põhjustel teisiti toituvate laste toitlustamise kord on õiguspärane.

Leian, et Alasniidu Lasteaia [kodukorra](#) punktid 7.2 ja 7.3 on vastuolus sotsiaalministri 15.01.2008 määruse nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ (edaspidi määrus nr 8) [§ 5 lõikega 8](#). Selle määruse sätte kohaselt peab lasteaed tervislikel põhjustel teisiti toituva lapse toitlustamise korraldamisel tegema koostööd lapsevanemaga. Alasniidu Lasteaia kodukord sellist koostööd aga ette ei näe, vaid jätab kõik erimenüüga seotud kohustused lapsevanema kanda.

Alasniidu Lasteaia kodukorra kohaselt ei koostata lasteaias ühelegi lapsele erimenüüd ega valmistata neile eraldi toitu lapsevanema või arsti soovitusel (p 7.2). Lapsele sobiva toidu toob lasteaeda ja selle eest vastutab lapsevanem isiklikult (kodukorra p 7.3).

Määruse nr 8 [§ 5 lõige 8](#) sätestab, et tervislikel põhjustel teisiti toituva lapse toitlustamine korraldatakse tervishoiutöötaja soovitustest lähtudes ning koostöös lapsevanema ja lasteasutuse pidajaga.

Põhjendasite Alasniidu Lasteaia otsust sellega, et kokkadel on suur töökoormus ja et lasteaia töötajatel puuduvad erimenüü koostamiseks vajalikud teadmised. Samas ei arvesta lasteaed asjaoluga, et lapsevanem peab lasteaia otsuse tõttu tegema lisakulutusi (vanem tasub teiste lapsevanematega võrdselt ka lasteaia toitlustamise eest) ning kandma lisakoormust (tuleb läbi töötada igapäevane lasteaia menüü, hankida toiduained, valmistada toit ning viia see lasteaeda). Loomulikult võib vanem vabatahtlikult endale sellise kohustuse võtta, kuid niisugune lahendus võib jätta lapse heaolu tagaplaanile.

Alasniidu Lasteaia kodukorra kohaselt peab lapsevanem ise vastutama selle eest, et lapsel oleks vajaduse korral kaasas talle sobiv toit (vanema toodud toidule ei laiene määruse nr 8 nõuded). Vanemal tuleb oma kohustust täita. Lasteaed peab omakorda lapsevanema toodud toitu säilitama ja vajaduse korral soojendama. Selgitasite, et selleks on lasteaias olemas eraldi külmik, ahi ja pliit. Samuti peavad lasteaia töötajad tagama, et lapsele sobimatu toit asendatakse sobivaga. Seega peab lapsele toitu pakkuv töötaja teadma, mida laps tohib süüa ja mida mitte. Kinnitasite, et kui lasteaed teeb ootamatult menüüs muudatuse, tagab lasteaed vajadusel erandkorras lapsele sobiva toidu.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Terviseameti selgituste kohaselt sõltub lasteaia ja vanema koostöö lapse vajadustest ja lasteaia võimalustest. On oluline, et lapsevanem ja lasteaed jõuaksid kokkuleppele, mis arvestab lapse huvidega. Kokkuleppe kohaselt võib vanem tuua ise vajaliku toidu või toiduained. Samuti võib kokku leppida selles, et näiteks hommikusöögi eest vastutab vanem ja teiste toidukordade eest vastutab lasteaed. Kokkulepe, mille kohaselt vanem annab ise lapsele kaasa sobiva toidu, on õigustatud eelkõige keerulisemates olukordades.

On mõisteta, et toitlustamisega kaasnevate kulude (elekter, töötasud jne) katmisel arvestab lasteaed kõikide vanemate osalusega võrdselt. Samas, olukorras, kus vanemal endal tuleb tagada oma lapse toitlustus, võiks lasteaed kaaluda võimalust lapse toidutasu vähendada. Kui vanem tagab toidu söögikordade kaupa, ei tohiks toidukulude ümberarvestus olla keeruline.

Terviseameti hinnangul on siiski oluline, et lasteaed või toitlustaja pakuksid võimaluse korral lapsele erivajadustele vastavat toitu ise. Sellisel juhul asendab lasteaed või toitlustaja vanema avalduse alusel tavamenüüs ebasobiva toiduaine lapsele sobivaga (sotsiaalministri 24.09.2010 määruse nr 61 „Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale,, § 7 lg 2).

Lasteaia kodukord seab esikohale lasteaia võimalused, kuid ei arvesta vanema võimalustega. Alasniidu Lasteaia [kodukorra](#) punktide 7.2 ja 7.3 kohaselt ei ole vanematel võimalik lasteaialt teistsugust toitlustamise korraldust paluda. Kui kogu vastutus jäetakse vanema kanda, võib see seada pere keerulisse olukorda.

Kui lasteaias vajab erimenüüd mitu last, tuleb igapähe puhul eraldi otsustada, mida saab neile lastele pakkuda lasteaed ja mida peab korraldama lapsevanem. Vabanduseks ei saa olla erimenüü koostamise oskuse puudumine või töötajate suurenenud töökoormus. Sellisel juhul tuleb üle vaadata lasteaia töökorraldus ning töötajatel tuleks enda teadmisi ja oskusi täiendada.

Olukorras, kus toiduvalmistaja ei oska erimenüüd koostada või lapsele toitu pakkuv töötaja (näiteks rühmaõpetaja) ei tea täpselt toidu koostisosi ja lapse vajadusi, võib juhtuda, et laps saab ikkagi talle sobimatut toitu. Kuigi lapse erimenüü eest on pandud vastutama lapsevanem, ei ole vanemal täielikku kontrolli lasteaia toiduvaliku üle. See tähendab, et pere ei tea täpselt, kas laps ikka saab sobivat toitu ja piisavalt süüa, kui näiteks lasteaed oma tavamenüüd on muutnud. Kui vanema ja lasteaia või ka lasteaia töötajate vahel mingil põhjusel koostöö ei laabu, on kannatajaks ikkagi laps.

Palun andke teada, kuidas kavatsete Alasniidu Lasteaia laste toitlustamise korra erimenüüd puudutava osa viia kooskõlla määruse nr 8 [§ 5 lõikega 8](#). Ootan Teie vastust 9. juuliks 2019.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Harku Vallavalitsus
Avaldaja

Atko-Madis Tammar 693 8437
Atko-Madis.Tammar@oiguskantsler.ee